

Sygn. akt I UK 128/18

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania B. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
o zasiłek chorobowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 28 marca 2019 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 3 listopada 2017 r., sygn. akt X [...]Ua [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 3 listopada 2017 r. oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. od wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 23 maja 2017 r., mocą którego zmieniono decyzję organu rentowego i przyznano B. B. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 13 października 2016 r. do dnia 1 marca 2017 r.

W sprawie ustalono, że decyzją Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA z dnia 10 maja 2007 r., B. B. ustalono prawo do emerytury policyjnej od dnia 4 kwietnia 2007 r. Od dnia 23 kwietnia 2013 r. do dnia 14 października 2016 r. ubezpieczony pracował w Urzędzie Miasta w Ś..

Decyzjami z dnia 18 listopada 2016 r., 30 listopada 2016 r., 28 grudnia 2016 r., 1 lutego 2017 r. 2 marca 2017 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu

prawa do zasiłku chorobowego za kolejne okresy orzeczonej niezdolności do pracy, powołując się przy tym na art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1368, dalej ustawa zasiłkowa).

W ocenie rozpoznających sprawę sądów, użytego w treści art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej pojęcia „emerytura” nie można utożsamiać z pojęciem każdej emerytury, również tej przyznawanej na podstawie przepisów szczególnych, regulujących odrębnie stosunki służby oraz zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy czy funkcjonariuszy. Wniosek taki został wyprowadzony po dokonaniu wykładni zarówno językowej jak i systemowej. Oznacza to, że wyłączenie zawarte w treści art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej odnosi się wyłącznie do osób uprawnionych do emerytury powszechnej, do której prawo zostało ustalone w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887, dalej FUS).

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego z mocy art. 385 k.p.c.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik organu rentowego, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości.

W podstawach skargi wskazano na naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 13 ust. 1 pkt 1, art. 61 ust. 2 lit. d oraz art. 8 ustawy zasiłkowej.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do pytania czy przepis art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej dotyczy tylko pobierania pracowniczego świadczenia emerytalnego i rentowego, czy też dotyczy emerytury i renty policyjnej. Nadto skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może być przyjęta do merytorycznego rozpoznania. Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o szczególnym charakterze. Przede wszystkim zmierza do ochrony interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju

prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Natomiast jej zadanie nie polega na ponownej ocenie sprawy z perspektywy niezadowolonej z rozstrzygnięcia strony. Przywołana funkcja skargi kasacyjnej wyraża się wstępną oceną sprawy w ramach tzw. „przedsądu”. Jego zakres jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem jej do rozpoznania. Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wyartykułowanie podstawy uzasadniającej jej przyjęcie. Skarżący ów obowiązek zrealizował, odwołując się do podstawy wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. W ten sposób wyznaczył pole badawcze przedsądu.

Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114). Innymi słowy w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie wystarczy samo sformułowanie pytania do Sądu Najwyższego. Istotnego zagadnienia prawnego nie stanowi bowiem kwestia o charakterze faktycznym lub wynikająca jedynie z podnoszonych przez skarżącego uchybień. Istotne zagadnienie prawne stanowi problem powstały na tle konkretnego przepisu prawa (materialnego, procesowego), mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, których wyjaśnienie ma wpływ nie tylko na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy, ale także na rozstrzygnięcia innych podobnych spraw.

Przedstawione przez organ rentowy zagadnienie prawne nie spełnia powołanych wymagań, ponieważ nie stanowi istotnego i nierozwiązanego dotychczas zagadnienia prawnego.

Problematyka zbiegu prawa do zasiłku chorobowego w przypadku ubezpieczonego, który jest uprawniony do świadczeń wskazanych w ustawie 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji

Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 228), dalej ustawa z.e.p.), była już przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2012 r., II UK 168/11, LEX nr 1133923). Zgodnie z przywołanym judykatem pobieranie policyjnej renty inwalidzkiej III grupy na podstawie art. 19 w związku z art. 20 ust. 1 pkt 3 z.e.p. nie wyłącza prawa ubezpieczonego do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego oraz prawa do świadczenia rehabilitacyjnego (art. 13 ust. 1 pkt 1 i art. 22 ustawy zasiłkowej).

Analogicznie, na gruncie rozpoznawanej sprawy należy przyjąć, że pobieranie emerytury policyjnej nie wyłącza prawa ubezpieczonego do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego oraz prawa do świadczenia rehabilitacyjnego (art. 13 ust. 1 pkt 1 i art. 22 ustawy zasiłkowej).

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Tytułem tego ubezpieczenia jest zatrudnienie lub inna działalność, których podjęcie rodzi obowiązek ubezpieczenia chorobowego lub uprawnienie do objęcia tym ubezpieczeniem na zasadach dobrowolności w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 300).

Na marginesie należy jedynie podnieść, że biorąc pod uwagę organizację wspólnot ryzyka, prawa i obowiązki podmiotów (stron stosunków prawnych), uprawnienia do świadczeń i obowiązki w obszarze finansowania oraz sankcji za ich naruszenie, powszechne ubezpieczenie społeczne pozostaje obok zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy. Emerytura policyjna, zgodnie z art. 12 z.e.p. przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który spełni określone w ustawie przesłanki. Jest to zatem pojęcie odrębne od pojęcia emerytury przyznanej na zasadach ogólnych (FUS). Wniosek powyższy wynika nie tylko z dokonanej wykładni językowej, ale także z wykładni systemowej.

Na potwierdzenie trafności powyższego wnioskowania należy powołać się na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2013 r., II UK 196/12 (LEX nr

1400098), w którym Sąd ten wyjaśnił, że charakter prawa ubezpieczeń społecznych, jako zawierającego zbiór przepisów bezwzględnie obowiązujących, nakazuje nadawanie wskazanym w art. 13 ust. 1 ustawy przyczynom odmowy prawa do zasiłku chorobowego bez ekwiwalentu w składce tylko takie znaczenie, jakie wypływa z jego tekstu. Określenie "emerytura", którym się posługuje, nie może być uznane za pojęcie zbiorcze, obejmujące wszystkie świadczenia przyznawane z tytułu wieku i (lub) wysługi nie tylko z ubezpieczenia emerytalnego, lecz także w postaci świadczeń zabezpieczeniowych z budżetu, jakim jest "emerytura wojskowa" i nie jest tożsame z tym pojęciem.

Zatem suponowane zagadnienie prawne nie rysuje problemu, jaki przedstawia skarżący i może być (i w sprawie zostało) rozwiązane za pomocą zwykłej wykładni prawa, biorąc za podstawę całokształt okoliczności faktycznych. W przypadku zagadnienia prawnego stanowisko skarżącego powinno w zasadzie spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, LEX nr 229622).

Artykuł 61 ustawy zasiłkowej wskazuje podmioty uprawnione do ustalenia prawa do zasiłków, ich wysokości oraz ich wypłaty. Natomiast wypłata zasiłków chorobowych przez pracodawcę ma charakter wyłącznie techniczny. Pracodawcy wypłacają bowiem zasiłki nie ze swoich środków, ale ze środków funduszu chorobowego, rozliczając się z organem rentowym w związku z obowiązkami składkowymi. Natomiast sprawa z zakresu ubezpieczeń społecznych toczy się wokół problemu wyznaczonego przez treść decyzji organu rentowego. Oznacza to więc, że spór sądowy ogranicza się do okoliczności w niej uwzględnionych, ale tylko tych, które są sporne między stronami. *A contrario*, okoliczności niesporne między stronami, jak i sporne, lecz nie uwzględnione w decyzji pozostają poza granicami tego postępowania sądowego. Tym samym postępowanie sprowadza się do oceny zasadności rozstrzygnięcia dokonanego przez organ rentowy w zakresie wyznaczonym przez treść zaskarżonej decyzji (zob. postanowienia Sądu

Najwyższego: z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 51/99, OSNP 2000 nr 15, poz. 601; z dnia 2 marca 2011 r., II UZ 1/11, LEX nr 844747).

Wskazana we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podstawa (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oznacza naruszenie przepisów prawa (materialnego lub procesowego), widoczne *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i bez potrzeby uzupełniania materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Skarżący tak rozumianego uchybienia nie wykazał. Co istotne uchybienie stanowiące podstawę skargi kasacyjnej każdorazowo musi dotyczyć obszaru prawnego orzeczenia. Sąd Okręgowy nie rozstrzygał w oparciu o art. 61 ust. 2 lit. d ustawy zasiłkowej, nie mógł więc danej normy naruszyć przez niewłaściwe zastosowanie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.